

**ADVIES
AANSCHAF
NIEUWE BUS**

Den Haag, februari 2021

Voorall
Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 365 52 88
info@voorall.nl
www.voorall.nl
www.facebook.com/voorall
www.twitter.com/voorall

ADVIES AANSCHAF NIEUWE BUS

Inleiding

Op dit moment wordt er door de HTM gewerkt aan een programma van eisen om te komen tot de aankoop van een volledige nieuwe vloot aan OV bussen. Voorall is verheugd over het feit dat in de nabije toekomst alle bussen toegankelijk zullen zijn, zodat ook reizigers met een (elektrische) rolstoel, rollator en reizigers met een andere vorm van een beperking gemakkelijk de bus kunnen betreden. Integraal toegankelijk openbaar vervoer draagt bij aan de participatie van mensen met een beperking en is een belangrijke voorwaarde om zelfstandig en op gelijkwaardige wijze mee te kunnen doen in de maatschappij. Dit principe komt voort uit het VN-verdrag handicap dat in 2016 is geratificeerd en uit de hieruit voortvloeiende aanpassing van de wet gelijke behandeling. Gelijkwaardig en zelfstandig meedoen is dus in de Nederlandse wet verankerd.

Op basis van de kennis over en ervaringen met de huidige bussen van de HTM en andere vervoerders geeft Voorall een aantal aanbevelingen omtrent de voorwaarden voor het realiseren van een integraal toegankelijke bus. Deze aanbevelingen vindt u in onderstaand advies.

Overbrugging bus - halte

De bus dient zo dicht mogelijk bij de halte te kunnen stoppen om te zorgen dat na het 'knielen' van de bus de vloer van de bus aan de instapzijde op gelijke hoogte met de halte is, met een maximaal hoogteverschil van 5 cm boven de halte. Bij de uitschuifplank wordt op een goede manier het hoogteverschil tussen voertuig en halte overbrugd, waarbij de helling van de plank niet meer bedraagt dan 10%.

Herkennen van de bus

De eindbestemming en het lijnnummer moeten helder en groot op de voorzijde van de bus te lezen zijn. Hierbij dient LED verlichting te worden vermeden. Voor het zelfstandig reizen door slechtzienden en blinden is het noodzakelijk om te horen welke bus aan de halte staat. Dat kan door het automatisch omroepen van het lijnnummer met eindbestemming als de bus stilstaat. Voorall adviseert daarom hiervoor een voorziening in het nieuwe voertuig te creëren.

In het huidige digitale tijdperk is het daarnaast mogelijk door de bus een signaal af te laten geven waarmee op een app in de smartphone deze informatie wordt uitgesproken. Een zogenaamde 'intelligente bus' kan contact leggen met het internet. Voorall beveelt aan ook deze mogelijkheid in de bus te realiseren.

De kleurstelling van de bus dient licht van kleur te zijn, zodanig dat de bus overdag en 's avonds goed zichtbaar is. De deuren dienen een contrasterende kleur te krijgen. De bus dient geluid te maken zodat mensen met een visuele beperking de bus kunnen opmerken.

Het betreden van de bus

Bij het betreden van de bus moet het gangpad zo breed zijn dat een reiziger met een rollator zonder problemen kan passeren.

De uitschuifplank dient van een zodanige constructie te zijn dat het het gewicht kan dragen van een elektrische rolstoel met passagier (300 kg) en dat de bedrijfszekerheid voor 95% van de tijd is gewaarborgd. De breedte van de uitschuifplank is minimaal 1,00 m. en heeft een signaalkleur aan de randen. De berging van de plank mag geen verhoging in de vloer veroorzaken.

Zit- of staanplaats in de bus

Mensen met een beperking zijn aangewezen op een zitplaats. Zitplaatsen nabij de deuren zijn het meest ideaal. Deze plaatsen dienen niet te hoog boven de vloer te staan en zijn voorzien van handgrepen in een contrasterende kleur. De stopknop moet binnen handbereik en blauw zijn, waardoor de bestuurder erop wordt geattendeerd dat iemand, die wat meer tijd nodig heeft, wil uitstappen.

De officiële zitplaatsen voor mensen met een beperking dienen als zodanig goed zichtbaar te zijn. Dit kan eventueel door te kiezen, naast een duidelijke sticker, voor een afwijkende kleur van de bekleding. In de buurt van deze bijzondere zitplaatsen dient een goede vasthoudmogelijkheid te zijn waaraan men zich kan optrekken. In de bus dienen voldoende stangen en handgrepen in een duidelijk contrasterende kleur te worden geplaatst waaraan men zich kan vasthouden. Het streven moet zijn dat passagiers altijd een handgreep of stang binnen handbereik heeft. Lussen dienen te worden vermeden. Daarnaast dienen alle zitplaatsen die vrij staan, voorzien te zijn van handgrepen naast de zitting.

Plaatsen voor mensen met een hulpmiddel

In de bus dienen ruimten te worden gereserveerd voor mensen met een hulpmiddel zoals een rollator of een (elektrische) rolstoel. Deze plaatsen bevinden zich direct bij de deur met een uitschuifplank. De ruimte recht tegenover de deur heeft de voorkeur, zodat langdurig manoeuvreren wordt voorkomen. Op de plaats voor de rolstoel dienen geen klapstoelen te worden aangebracht. Door een grote sticker in contrasterende kleur (het liefst op de vloer) wordt de plaats herkenbaar gemaakt. De plaats wordt voorzien van een stootkussen, waardoor de rolstoel met de rug in de rijrichting komt te staan. De plek dient zo ruim te zijn en zo te zijn ingericht dat de rolstoel, ook een elektrische rolstoel, veilig kan worden vastgezet, maar dat bij een noodstop wordt voorkomen dat de rolstoel van zijn plaats komt. Onder handbereik dient een blauwe stopknop en een alarmknop, waarmee met de bestuurder kan worden gecommuniceerd, aangebracht te zijn. Ook een OV-chiplezer nabij deze plek is wenselijk, waardoor de inrijprocedure kan worden bekort.

Informatie in het voertuig

Alle reisinformatie in het voertuig dient zowel visueel als auditief beschikbaar te zijn. Dat betekent dat alle essentiële reisinformatie die zichtbaar is op panelen ook op automatische wijze omgeroepen wordt en dat gesproken informatie zichtbaar is via de panelen. Bij storingen of omleidingen dient de informatie ook op de panelen zichtbaar te zijn.

Ook hier zou de mogelijkheid moeten bestaan om de tekst uit te laten spreken of zichtbaar te maken door middel van een app op de smartphone. In de bus dient een informatiepaneel te worden opgehangen die de informatie laat zien aan de passagiers die met hun rug naar de chauffeur zitten, zodanig dat de tekst ook te lezen is vanaf de rolstoelplaats.

Algemene opmerkingen

Voorall heeft in 2017 de nota 'Voorwaarden Integraal Toegankelijk Openbaar Vervoer' gepubliceerd. Deze nota sturen wij u als bijlage mee. Hierin worden de bovenstaande punten in technische zin uitgeschreven.

In het bovenstaande is vooral aandacht besteed aan het voertuig. Het voertuig wordt echter bestuurd en deze bestuurder kan ook veel doen om het reizen voor mensen met een beperking aangenamer en gemakkelijker te maken door oplettend te zijn bij het in- en uitstappen, door rustig op te trekken en te stoppen en de bochten met aangepaste snelheid te nemen en door daar waar nodig aanvullende informatie te verstrekken.

Er bestaat nog onduidelijkheid over welke hulpmiddelen er in de bus worden toegestaan. Voorall pleit ervoor om in gezamenlijk overleg randvoorwaarden te formuleren over de vraag welke hulpmiddelen zijn toegestaan in de bus, zodat dit duidelijk naar de reizigers gecommuniceerd kan worden.

Ten slotte

Met dit advies streeft Voorall ernaar een bijdrage te leveren aan het opstellen van een programma van eisen, zodat met dit nieuwe voertuig de mogelijkheden voor het reizen van mensen met een beperking in het openbaar vervoer nog verder worden verbreed en zij zelfstandig en op gelijkwaardige wijze kunnen reizen.

Over Voorall

Voorall voor Hagenaars met een beperking

Voorall werkt voor mensen in Den Haag met een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke beperking en/of een chronische ziekte. Voorall is adviseur voor het gehandicaptenbeleid van de gemeente Den Haag en fungeert als spreekbuis voor de achterban. Voorall streeft er naar Den Haag een inclusieve stad te laten zijn, waarbij zelfstandig reizen met het openbaar vervoer een belangrijke plaats inneemt.

Zie voor meer informatie: www.voorall.nl

Vragen?

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met Ed Vols, voorzitter Voorall Projectgroep Toegankelijk Openbaar Vervoer, email: edvols@voorall.nl of via 070 – 365 52 88.